

Metafora (-ičnost)

Vztah metaforičnosti je charakteristický pro veškerou skutečnost, pro celý reálný Vesmír. Každý reálná částice a každé reálné kvantum představuje událost, která se děje uprostřed jiných částic a kvant a v nějakém druhu souvislosti s nimi. Pouze virtuální částice je původně (svým vznikem) na ničem „reálném“ nezávislá a s ničím reálným (původně) nesouvislá. (Může se ovšem nahodit i případ, kdy virtuální částice se „náhodou“ vyskytuje v časové i prostorové blízkosti nějaké reálné (event. nějakého reálného kvanta) a pak může – výjimečně – dojít k interakci. Necháme-li však virtuální částice (a virtuální kvanta) stranou svého zájmu, platí, že každé kvantum a každá částice svým „chováním“, průběhem svého „dění“ poukazuje mimo sebe, na nějaké jiné částice nebo jiná kvanta. Veškerá fyzika je založena na tom, že i nejmenším částice a kvanta na sebe nějak „typicky“ reagují, a formuluje pak tzv. zákony, platné pro jejich vztahy. Pochopitelně je úroveň toho, jak na sebe navzájem poukazují kvanta a nejmenší částice, velmi nízká, takže nahodilé odchylky jsou velmi vzácné. Chápeme-li však tuto „zákonitost“ či „typičnost“ správně, tj. nikoli kauzálně, nýbrž jako úroveň a povahu reaktibility, jíž se vyznačují „přirozené jednotky“ všech úrovní (my jim budeme říkat „subjekty“, protože jen subjekty jsou zdrojem aktivity a každá reakce je eo ipso akce), stává se dobře pochopitelným a přímo zřejmým, že se stoupáním úrovně subjektů stoupá také jejich schopnost se tu a tam vymknout oněm svíravým a donucujícím nezbytnostem a tak jejich „přirozená svoboda“. Ke skutečné svobodě dochází však až na úrovních nejvyšších, v našem případě na úrovni lidské, pokud ovšem je prostředí, v němž lidský subjekt vyrůstá a dospívá, náležitě připraveno asistovat při jeho vyšším a vyšším osvobození. A toto osvobození nikdy nespočívá jen v redukci předmětné svázanosti subjektu (ať „vnitřní“, přesněji „vlastní“ organizovaností, nebo podmíněností prostředí), nýbrž ve vynalezení nových způsobů „svobodné vázanosti“, jež na jedné straně dosavadní vázanosti většinou respektují, ale v čemsi podstatném je překračují a zpětně zahrnují do nového typu vázanosti. A teprve na této úrovni se svoboda, dosahovaná dodržováním „řádu“ nového, zvnějška nevynuceného typu, vzpřimuje a prosazuje k „metaforám“ a „metaforičnosti“ kulturního a politického druhu, výrazně sociálního a „politického“ v původním smyslu.

(Písek, 040407-1.)